

Předpláči se
 Pro Prahu: celoročně 5 zl., půlletně 2 zl. 50 kr., čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
 Pro venkov: celoročně 5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl. 80 kr., čtvrtletně 1 zl. 40 kr.
 Jednotlivá čísla prodávají se po 12 kr., jednotlivé přílohy hud. po 50 kr.
 Za inseráty se platí pouze 2 kr. za řádek drobného písma.

DALIBOR.

časopis

věnovaný zájmům světské i církevní hudby a zpěváckých spolků českoslov., zároveň pak organ „Matice hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Jen frankované listy přijímají se.
 Rukopisy redakci zasláné nevracejí se.

Předplatné přijímá administrace v č. 147-I. (Karlova ulice).

Dopisy týkající se redakce buďtež zaslány frankop. dru Ludevítovi Procházkovi do č. 9 v Ječné ulici.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Památné dni hudební.

12. září 1739 † Reinhard Keiser, op. sklad. — v Kodani.
 „ „ 1764 † Jan. Fil. Rameau, slovut. theor. a sklad. — v Paříži.
 „ „ 1789 † Fr. Richter, sklad. — v Štrasburku (nar. v Holešově na Moravě).
 „ „ 1818 * Theodor Kullak, (dr. jur.) skladatel — v Krotoczyně.
 13. „ 1819 * Klara Wieck-Šumannová, výteč. pian. a skladatelka — v Lipsku.
 14. „ 1788 † K. Fil. Em. Bach, slov. sklad. — v Hamburku.
 „ „ 1830 I. provoz. Loewe - ho oratoria „Sboření Jerusalema“ v Štětíně.
 „ „ 1854 † Jind. Rettigova, op. zpěv. — v Mnichově.
 15. „ 1782 † Carlo Broschi, nazv. Farinelli, slovutný zpěvák — v Bologni.
 „ „ 1831 * Sal. Jadassohn, skladatel — ve Vratislavi.
 „ „ 1835 I. provoz. Věrstovského zpěv. „Askoldova mogyla“ v Moskvě.
 16. „ 1849 † Frant. Pecháček, housl. a sklad., jakožto koncertní mistr v Karlsruhe (nar. 1795 ve Vidni, syn skladat. Frant. Pecháčka z Ústí nad Orl., zemřel 1821 ve Vidni.)
 17. „ 1762 † Frant. Geminiani, slovut. housl. a sklad. — v Dublině.
 „ „ 1823 * Vojt. Gross, prof. fagotu na konservatoři pražské — v Bestvíni.
 18. „ 1606 † Václav Rychnovius, výb. varhaník — v Českém Brodě.
 „ „ 1857 † K. Kurpinski, polský skladatel operní — ve Varšavě.
 „ „ 1870 I. provoz. Bendlovy zpěv. „Břetislav“ v Praze.

Melodie na cestách.

Neustálý vývin, nekonečná proměna a obnova forem — toť jest podstatným heslem všeho tvoření hudebního. Nejživěji vystoupí nám pravda slov těchto před oči, pakliže stopujeme stejné či příbuzné tvary hudební v prvopočátcích vývoje v rozličných dobách i u rozličných národův a tu porovnáváním

snadně najdeme onu zlatou nit souvislé příbuznosti, která často dosti zřejmě nevystupuje, ano často zdánlivě chyběti se zdá: však vždy tu jest a pozorným hledáním se vždy konečně vypátrati dá ona kouzelná nit, na níž se veškeré úkazy od prvopočátečního pokusu v hudbě až ku dnešním dnům dokonalého vývoje co perly stejnorodé seřaditi dají.

Při tomto bádání a pátrání jest vždy hudebník daleko lépe v tom u porovnání s přírodopycem. Neboť material tohoto posledně jmenovaného leží rozmetán a často v místech nepřístupných uložen v alluvium či hluboko pohřben v samé kostře naší zeměkoule a náhoda rozmarná jest strážcem pokladův těch! Archiv dějin země naší velmi mnohými mezerami svědčí o své nedokonalosti a valnou část listův má s obsahem temným či zcela nečitelným. Hudebníku naproti tomu leží jaksi vše po ruce, poněvadž ještě až po naše dny člověk přirozený, ne-civilisovaný provádí svou hudbu tímž způsobem, jako naši nejstarší předkové umělečtí ji prováděti museli. Jednotlivá jména jsou tu úplně lhostejná, nechť si považujeme Jubala nebo Fo-ki-ho, Adama nebo Apollona, Pythagora či Nareda za „vynálezce hudby“. Veškeré mezistupně jsou ještě nyní obsazeny a sice od černocho, jenž dřevo o dřevo rytmicky oklepává, až k nejkompikovanější opeře Wagnerově. Těsně vedle toho nejdokonalejšího zachovává to nejméně dokonalé s tvrdošijností neústupnou své místo. Pakliže dnes některé oddělení infanterie se svými bubeníky kolem koncertního sálu táhne, z nějž zvukové kombinace nějaké Beethovenovy symfonie zaznívají, pak se tu stýkají dva nejkrajnější extrémy, jaké si jen pomysliti můžeme: rytmický hřmot a nejvyvinutější mluva hudební.

Tak jako při hádce jedno slovo druhé budí a podává, tak přivádí i v bojích a půtkách, jež každý smrtelník, jemuž se do opravdy jedná o jistou věc, bezvýminečně prodělati musí, jedna myšlenka k druhé. A kdo jednou řádně o tak zvané „tvůrčí

síle“ přemítal, přijde zajisté poznenáhlu k tomu náhledu, že předc jen celkem základem všeho jest a musí býti transformace: proměňování, obnovo-
vání a rozvíjení forem hudebních od nejmenšího zárodku až k úplné dokonalosti hotového díla a veškeré říše tonových tvarů že se uvésti dá na prapetrné hudební minimum, z něhož postupem — ovšem velmi dlouhého času vše bylo odvozeno, vše i to nejmolečtější kombinované dílo. Princip Darwinův i sem na naše pole hudební se dá převést. Jakmile učiní kdo první svobodnější krok ku poznání a své dřívější náhledy a „přesvědčení“ zavrhne, jež často dlouho nás ve své moci drží buď následkem poměrův zevnějších či následkem dozvuku ze školních lavic, jakmile ku mnohé bývalé moudrosti, k níž jsme jindy přísahali, nyní ve vsi skromnosti malé znamení otázky si uděláme, tu dalším pilným pozorováním a bedlivým studováním časem nahlédnouti musíme, že nejsme v době nynější ještě s celým vývinem hudebním hotovi, že nekonečné jsou tu před námi ještě cesty, po nichž možno nám dospěti k cílům daleko vznešenějším.

* * *

Melodie cestují, ony jsou nejbujnější vandrovni chasou na zemi, ony bez unavení se proudí od souseda k sousedu, od národa k národu. Ony směle překračují šumné veletoky, přenesou se odvážným skokem přes Alpy, vynoří se za okeánem a kočují v pouštích, pustách a stepích; a na své bludné pouti všude potkávají se s jinými sestrami svými, jež opáchnou proti nim cestu konají. Při oné čistě lidské zálibě ve všem, co jest nové, cizí, dojde mnohá melodická popelka daleko za hranicemi své vlastní otčiny k neobyčejné cti, k vysoké hodnosti, stane se snad písní vlasteneckou, hymnou národní, jejížto zvuky bez odporu nejúchvatnější dojem působí. Často vrací se hudební ty tulačky více méně změněné, přetvořené zpět — bylyť na zkušené a získaly si světácké politury — a žijí opětně co zboží „importované“ nový, skvělý život v staré své otčině. Vždyť tu není žádná hudební policie, jež by se po „křticím listě“ či po „vysvědčení zachovalosti“ ptala!

Vedle neustálého spojení světového dá se též čilý styk vniterní v užším smyslu pozorovati a dokázati. Zvučící to tovaryšstvo jest neustále na nohou; z dílen zaznívajíce, táhnou po veřejné silnici, jdou s junáckými řemeslníky po rozličných stanovíštích a zastávkách, aby se odtud roztrousily až do nejodlehlejšího městečka, do nejmenší vsi. Z tančírny dostanou se vetřelci ti do dětských světnic, z koncertních sálů vyklouznou a vmíchají se mezi žence na poli, obveselí mládence mysliveckého v ozvěnných lesích či krátí vojínu dlouhou chvíli na stráži. Z divadla a z ulic klestí si cestu do kostelů a — naopak. Mnohá melodie podobna jest věčnému židu bez klidu, bez umírání! Některé motivy se vyznačují takou schopností ku životu a takou neúmorností, že jejich trvání téměř tak staré jest, jako náš letopočet. Mnohé kvetly již za poetických Minnesingrů, seděly v cechu a

škole Meistersingrů a odpočívají nyní — zdánlivě — v posvátných kobkách chrámových. Velká jich část následovala směru Wittenbergského reformatora a vymanivši se z obvodu dýmu kadidlového a mystických temnot katolického dómu, uchýlila se v jasné vzdušné prostory protestantských chrámů.

Kdo dlouho světem se potlouká, všude krajině i lidem se přispůsobiti musí, ten ovšem jest vysazen více méně patrným proměnám, přibere zde či onde něco z řeči a mravu a konečně může se i délkou času státi, že jest v cizině považován za domorodce, ve svém vlastním pak rodišti za cizince. Právě tak se vede našim melodickým dobrodruhům. Nikdy — aneb jen velmi zřídka — nezůstávají tím, čím a jak utvořeny byly; ano, k malým proměnám není zapotřebí tak velké cesty, neboť již na cestě k sousedu otrou se často mnohé povrchnímu oku třeba nepatrné zvláštnosti a jiné zajmou jich místo, což dosvědčují bezpočetné skoro denně se množící verše tak zvaných písní národních. Přetvořování nebere žádného konce. Zúmyně užili jsme zde slova chytlavého. Četní přívrženci dogmatu o „stvoření“, o „původní síle tvůrčí“, kteří z každého taktu „dechy i vzdechy genia“ slyšeti se domnívají, nechtějí o „atheistických a destruktivních tendencích“ Darwinovy nauky o přetvořování praničeho věděti.

Abychom — možno-li — ku přesvědčení něčím přispěli, podáváme několik příkladů ve zvláštní příloze, jež především mají dosvědčiti, že přetvořování existuje. Z příčin praktických obmezujeme se pouze na čtyry melodické základní motivy, ačkoli by nekonečný počet základních motivů i jich variantů zajisté valně objemnou knihu bez obtíží až na pokraj vyplnil.

Pokud se příkladů užitých týče, zvolili jsme stereotypy i varianty nejobyčejnější, nejpoblárnější, aby pochod jednoho a téhož motivu z jedné země do druhé tím patrněji vystoupil. První i druhý příklad naší přílohy točí se kolem dvou základních motivů, jež jsou každému známy z „rakouské hymny národní“ od Haydna. Z těch zvláště první jest velmi oblíbenou frází, tak že v literatuře chorální ji téměř na každé stránce najíti můžeme. Jak velký počet národních písní českých pod vlivem fráze té povstalo, o tom doufáme, dostatečný jsme podali počet příkladů. Podali jsme též v průběhu několik takových příkladů, kde buď jen první úryvek, či kde opět jen druhý úryvek uvedené fráze I. se nachází, jež pozornému čtenáři porovnávacích příkladů notových zajisté neujdou. Všechny naznačené a jim podobné fráze nejsou nic jiného, než přeměny jonického tetrachordu v rozličných variacích. Největší část z uvedených příkladů blíží se k přeměnám b) a c) jonického tetrachordu. (Viz schemu na konec I. uvedené.) Též druhá fráze II., jež podobně jest známa z „rakouské hymny národní“, jest velmi obyčejným a oblíbeným zjevem v národní písni české. Valná řada nejpoblárnějších písní československých to dosvědčuje.

(Dokončení.)

Hudební kapela císaře Rudolfa II., krále českého.

Ctěný náš spolupracovník p. dr. **Bohdan Jedlička** zaslal nám tyto dny soukromný list, z něhožto některé podrobnosti pro zajímavost jich historickou tuto laskavým svým čtenářům sdělujeme.

„Meškám nyní v Malonicích, a jakož vůbec rád probírám se v knihách, zvláště starých, pustil jsem se do rovnání zdejší bohaté zámecké knihovny, která v sobě mnohé vzácnosti chová.

Dnes padla mi do rukou kniha: „Archiv der Geschichte und Statistik, insbesondere von Böhmen,“ Dresden 1793; v jejím druhém díle na str. 193—262 umístěn jest článek: Aula Rudolphi II. Kaysserlicher Hoff Staatt, jaký měl po posledních letech svého živobytí. Tu mezi ostatními dvořaniny a úředníky uvedena jest na str. 240—242 též celá dvorní kapela Rudolfova s jmenovitým uvedením jednotlivých hudebníků a s přidáním platu, kterého každý požíval.

Poznáváme zajisté z těchto dat vnitřní organizaci této kapely a mnoho-li každému odvětví bylo hudebníků přiděleno, zejména pak, že hlavní síla a jádro kapely ve zpěvácích spočívala; dovidáme se odtud jména oněch hudebníků, z nichž pohříchu! největší část jsou přespolečná, vlašská, nizozemská atd., mezi nimi čteme k většímu našemu zájmu též Karla Luytona, jehož svazek mší r. 1872 mnou v Příbrami objevený u pražských hudebníků tak vřelého nadšení vzbudil. *) Platy dle tehdejších drahotných poměrů posuzované jsou skvělé a převyšují ovšem nuzarské almužny ubohých varhaníků a řiditelů našich; a porovnáme-li plat Luytonův (ročně 480 zl.) s platem Jana Keplera, slavného to miláčka Rudolfova, jenž na str. 232 udává se per 500 zl., lichotí toto porovnání nemálo Luytonovi.

Než ať již mluví data sama:

Kapelník sboru.

Uprázdňeno. Měsíčně 30 zl.

Místokapelník.

Alex. Horologio od 1. dubna 1603 měsíčně 30 zl.
Item ročně na oděv 20 zl. Novoročenky 30 zl.
a ročně bytného 70 zl.

Komorní hudebníci.

Karel Arthesi, „musicus“, ročně oděv a od 1. ledna 1611 měsíčně 30 zl.
Jan Pavel Arthesi, od 1. ledna 1601 ročně oděv a měsíčně 29 zl. 20 kr.
Marek Antonín Mosbo, od 1. května 1605 ročně oděv a měsíčně 18 zl.
Ludovico Fabius, od 1. března 1607 ročně oděv a měsíčně 16 zl.

Jakub Hösler, komorní varhaník, od 1. července 1602 pro svou osobu a jednoho hochu stravu u dvora, svobodný byt, měsíčně 30 zl. a ročního přídavku 100 zl.

Zpěváci („Cantores“).

Basisté.

Zachariáš Khrusiger, od 1. srpna 1602 ročně oděv a měsíčně 15 zl.
Mikuláš Mechgold, od 1. srpna 1603 ročně oděv a měsíčně 20 zl.
Jiří Khnies, od 1. července 1607 ročně oděv a měsíčně 20 zl.
Christian Hugo, od 1. července 1607 ročně oděv a měsíčně 20 zl.
Ondřej Salzmann, od 1. července 1607 ročně oděv a měsíčně 20 zl.
Eitel Bedřich Lörmkofer, od 1. srpna 1608 ročně oděv a měsíčně 15 zl.
Melichior Holzmann, od 1. července 1610 ročně oděv a měsíčně 15 zl.

Tenoristé.

Jan Schaertinger, od 1. července 1607 ročně oděv a měsíčně 20 zl.
Jan Jakub Kugers, od 1. dubna 1605 ročně oděv a měsíčně 15 zl.
Christian Pottnov, od 1. března 1606 ročně oděv a měsíčně 15 zl.
Kašpar Trebonský, od 1. ledna 1607 ročně oděv a měsíčně 15 zl.
Martin de Roo, od 1. října 1602 ročně oděv a měsíčně 15 zl.

Altisté.

Jan Kupers, od 1. listopadu 1607 ročně oděv a měsíčně 20 zl.
Jakub Haeberl, od 1. července 1607 ročně oděv a měsíčně 20 zl.
Jan Malonius, od 1. srpna 1607 ročně oděv a měsíčně 15 zl.

Diskantisté.

Martinus de Luencia, od 1. května 1571 ročně oděv a měsíčně 20 zl.

Varhaníci (Organisten).

Karel Luyton, též co komponista kapely, *) od 1. července 1603 měsíčně 35 zl. a roč. přídavku 60 zl.
Liberalis Sanchius, od 1. ledna 1598 ročně oděv a měsíčně 25 zl.
Kašpar Remkhersi, od 1. srpna 1607 ročně oděv a měsíčně 25 zl.

Opisovač not.

Křištof Pottuf, od 1. srpna 1608 ročně oděv a měsíčně 8 zl.

*) Totéž dílo nalézá se také v cis. knihovně Pražské: Luython S. Caes. Maj. Organistae et componistae Liber I. Missarum, Pragae 1609. Red.

*) Nebyl tedy kapelníkem, jakož živopisci jeho křivě udávají.

Concordero.*)

Albrecht Rudner, od 16. března 1606 ročně oděv a měsíčně 12 zl.

Malí zpěváci.**Præceptor in litteris.**

Tomáš Massino, od 1. ledna 1599 ročně oděv a měsíčně 12 zl.

Joachim Frant. Barenshenius, od 1. dubna 1605 ročně oděv a měsíčně 12 zl.

A mimo to má vedle dospělých 16 malých zpěváků býti vydržováno.“

Z ciziny a Rakouska.

** *Reinecke* setkal se na svých cestách po Švédsku na zámku Sophiero se švédskými manželi královskými, byl od nich velmi vlídně přijat a přednášel jim některé své skladby na pianě.

** *Dámská kapella vídeňská* dodělala se v Londýně smutných konců. Majitel Cremorgardensu p. Baum, jemuž spolek zrušil smlouvu a jemuž nad to 500 liber šterl. dluhuje, zabavil hudebním těm dámám bez okolků nástroje hudební. Následkem toho jsou dámy již 14 dní bez zaměstnání a živí pouze z rozličných dáreků svých příznivců a dobrodineček. Spolek zažaloval p. Bauma pro nezákonné zadržení nástrojů a pro další jiné injurie. Jak se z dalších zpráv dovídáme, jest celý ten spor již urovnán a „dámský orchestr“ koncertuje opět s boudrou myslí v „londýnském pavillonu“, elegantním to hudebním sále v Hagmarketu.

** *Osud komické opery vídeňské* jest konečně rozhodnut: p. Hasemann převezme říditelství na vlastní pěst. Dle smlouvy nebude p. H. žádný stálý plat co nájemné správní radě odváděti, nýbrž jest pouze zavázán z hrubého výnosu 15% odvésti a mimo to denně 30 zl. co částku za pojištění domu platiti; co mu přes to zbude, náleží jeho kapse. Co kapelník jest angažován Josef Sucher, jenž zastával posud místo korepetitora solového zpěvu u dvorního divadla vídeňského. Na toto místo dostal se po něm mladistvý Hermann Riedl.

** *Dom Pedro*, císař brasílský, udělil vídeňskému Edvardu Strauss-ovi titul císařského dvorního kapelníka.

** *Královna anglická* jmenovala houslistu Ludvika Straus-e komorním houslistou.

** V Lyoně utvořilo se komité ku vzbudování pomníku Auberovi. Příspěvky budou přijímány i z cizozemka.

** *Rich. Wagner* provede na svém velikolepém divadle v Bayreutě mimo svá vlastní díla též opery

Mozartovy, zejména „Don Juana“ a Beethovenova „Fidelio“ vlastním řízením. („Dr. N.“)

** *Tenorista Theodor Wachtel* uzavřel pro sezonu 1875 smlouvu s operou Novoyorskou i zavázal se, že nastuduje do té doby „Lohengrina.“ Též pí. Lucca obrátila se na viru Wagnerovskou i chce současně co „Elsa“ v Lohengrinu na půdě Americké vystoupiti. —

** „*Průchod Venušin*“ zove se nejnovější jednoaktová novinka od Meilhaca a Halévy-ho.

** V divadle na „Videňce“ dává se nyní s ohromným úspěchem nový „špektáklštuk“ od Berly nazvaný „Karlisté ve Španělich“ s hudbou od Millöckera.

** *Není nad špekulativního ducha německého!* Jistý lipský nakladatel hudební upozorňuje všemi možnými reklamami na to, že co nejdříve jeho nákladem vyjde smuteční pochod k slavnému upalování mrtvol! Na titulním listu vyobrazen bude takový „pohřeb budoucnosti“ a pochod, upravený pro piano, bude pouze stát 6 grošů!

** Maestro Carlo Gomez, jehož opera „Salvator Rosa“ přijata již je na některých divadlech vlašských, píše opět novou zpěvohru „Maria Tudor,“ k nížto mu napsali libreto Emilio Praga a Tobia Gorio. —

** V Londýně otevřena prý bude třetí opera vlašská, možno-li věriti hlasům časopiseckým. Co impresario jmenuje se jakýsi Bellini, jenž hodlá provozovati řadu starších a méně známých oper novějších.

** Z *Břetislavi*. V jednom koncertu nedávno zde uspořádaném vystoupila s nemalým úspěchem hraběnka Rossi, dcera slavné zpěvačky Sonntagovy, nyní provdaná hraběnka Esterhazy-ová. Zpívala valašskou „serenadu“ maestra Bragy.

** Pařížský časopis „Rappel“ přináší o nové velké budově operní v Paříži, která jak známo příštím novým rokem otevřena býti má, následující data: Budova celá bude uvnitř osvětlena celkem 8400 plameny plynovými. K topení slouží 12 Meissnerových strojů. Výška budovy obnáší počítaje od sklepu až k hřebenu střechy 70 metrů, tudíž o 4 metry více, než čítají věže chrámu Notre Dame-ského. Starý operní dům čítal 1880 sedadel, nový čítá 2194, tudíž o 314 více a mnohem pohodlnějších. Jako v starém taktéž i v novém spočívá klenutí na osmi obrovských sloupech; jsou z broušeného kamene a na spodku opatřeny skulpturami. Hlavní schody jsou z bílého mramoru ze Serravezzy, zábradlí z zeleného švédského a bílého řeckého mramoru a z onyxu. Ve velkém foyeru jest podlaha mosaiková, vystrojení stěn a plafonu velmi nádherné. Ve velké předsíni umístěny budou sochy skladatelů Lulliho, Rameau-a, Glucka a Händla. Dosud pracuje v budově 1500 dělníků a to s velikým chvatem, aby zamýšlené zahájení divadla dnem 1. ledna 1875 bylo umožněno.

*) Bezpochyby provázeč zpěvu na nějakém nástroji. Red.

Kronika zpěváckých spolků a hudebních jednot.

* * Z *Dobříše*. (Pův. dop.) II. koncert „Přá-
tel hudby“ dne 7. t. m. odbývaný vydařil se
v celku velmi skvěle. Bohatý a vzácný jeho program
sliboval již napřed vzácnou pochoutku a přivábil
i knížecí naši rodinu (Colloredo-Mannsfeldt) a mnoho
přespolních členů. An se koncert tento odbýval
ku poctě příjezdu Jeho Vel. do Čech, zpívána před
produkcí rakouská hymna; sál byl k tomu účeli
slavnostně a vkusně dekorován. Program byl takto
sestaven: 1. Overtura k „Egmontu“ pro piano na
čtyry ruce od Beethovena. 2. Sbor „Dívčino po-
zdravení“ od Tovačovského. 3. „Fantasie-impromptu“
pro piano od B. Chopina. 4. „Duo concertant“ pro
2 housle s průvodem piana od Allarda. 5. „Rigoletto-
Paraphrase“ pro piano od Liszta. 6. Sbor „Kytičky“
od Haisze. 7. Solová píseň „Zvadlé růže“ od Šu-
berta. 8. Rondo capriccioso pro piano od Mendels-
sohna-Bartholdy-ho. 9. Smyčcové kvarteto od Mozarta.
10. Dvojzpěv „Barkarola“ od Kückena. Za nej-
zdařilejší všestranně uznány výkony p. E. Hessa
(čís. 3. 5. 8.), který svou lehkou, elegantní hrou
i vynikající technikou vyvolal pravý obdiv a nad-
šení veškerého posluchačstva. Allardovo dueto,
přednesené pp. K. Andělem a J. Cardou, bylo vzorné.
Oba pánové ve hře dokonale si rozumějí, shodují
se zúplna v stejném držení rytmu a v odstínování, ba
i v stejném tahu smyčce, čímž ovšem docházejí
úspěchu znamenitého. Overturu k „Egmontu“ před-
nesly slečny R. Bohutinských a M. Lukášova. Co chval-
ného řečeno o smyčcovém duetu, platí i o výkonu těchto
úplně. Vyslovujeme zajisté jen všeobecné přání,
by slečny, v čtyřručních skladbách tak dobře sehrané,
častěji koncertně vystoupily. Smyčcové kvarteto
předčilo co do uměleckého provedení všechny dosud
zde slýchané kvartetní hry. Účinkující v něm pp.
Anděl, Carda, Pára, Skřivan získali si zaslouženého
uznání v plné míře. Dvojzpěvu „Barkarola“, jež
přednesli pp. J. Vaněk a J. Pára dostalo se hlučné
pochvaly. Sbor pěvců pěl tentokráte písně milostné
— velmi milostně. Solovou partii v „Kytičkách“
krásně podal p. Fr. Kracík. Velkou zásluhu při-
čísti sluší říd. uč. p. Skřivanovi, který nejen velkou
obět přináší spolku tím, že výtečnou methodou
a dobrou školou cvičí sborovému zpěvu, nýbrž i sám
co výborný tenorista, prost vši ctižádosti, ve sboru
účinkuje. Jen „Zvadlá růže“ nebyla dosti svěží.
Připomenouti musím ještě to, že se p. Em. Hessovi
spolkem dostalo poděkovací adresy s pěkným ná-
kresem za laskavé spoluúčinkování při koncertech
a zároveň projeveno přání, aby i na dále zůstal
spolku laskavým přítelem. áa.

Zprávy z Prahy a z venkova.

* *Česká zpěvohra*. Při návštěvě Jeho Velič.
krále našeho, při slavnostním tomto okamžiku, kde

jednou za čas jsme mohli se pochlubit s tím, co
operní naše literatura v novější době zdárného
a krásného nám podala, stalo se způsobem nevy-
světelným, že provedena byla řízením druhého
kapelníka pana Čecha st. dávno otřepaná a ještě
k tomu komická opera cizího původu, jež nijak
genrem svým se ku slavnostnímu, vážnému
okamžiku tomu nehodila. Rozmarná Nikolaiova
opera „Veselé ženy Vindsorské“, jejíž libreto je
velmi obratně spracováno dle Shakespearovy stejno-
jmené veselohry, jest ovšem skladbou zdařilou; však
nedá se upříti, že honosí se naše domácí literatura
hudební mnohou velezdařilou skladbou tak skvělého
rázu, že hodí se k okamžiku slavnostnímu daleko
spíše než lehkonohá skladba Nikolaiova. Zdá se
též, že jasný panovník, jenž ovšem dávno slyšel
skladbu tu v daleko vzornějším obsazení, valného
podílu na celku nebral, jakkoli vše slušně bylo pro-
vedeno s nejlepší vůlí každého jednotlivce. Po celý
večer, ani za přítomnosti panovníka ani po jeho
odchodu, se nehnula žádná ruka. Celé to představení
tížily jaksi nepokojné chmůry a mnohá tvář z řady
obecenstva domácího prozrazovala konstelaci mi-
mickou, jež se dala as následovně do češtiny pře-
ložiti: „Což jsme ještě tak pozadu, že se nemůžeme
veřejně před světem ukázati s uměleckým výtvorem
domácí naší literatury? Což nemáme nic svého?
Či, jaké to poměry vládnu ve správě divadla na-
šeho, že nebylo nikým o to postaráno, aby se před-
nost dala umění domácímu?“ Přiznáváme se, že
nám není dosti jasná tato záležitost, o níž se po-
divné pověsti roztrušují. Divadelní správa by již
ve svůj vlastní prospěch dobře učinila, kdyby vše
jaksi objasnila a zejména důkazy o tom podala
věrohodné, kdo volil kus slavnostní? Neboť se dá
těžko mysliti, že by rozhodující o věci té hlas do-
mácí skladby ignoroval, kdyby byly bývaly uvedeny
v seznam u projektovaných skladeb!

* *Pražské salonní okteto* utrpělo bolestnou ztrátu
úmrtím výborného basisty p. Sussmana, jenž
dne 7. t. m. podlehl osudnému poranění, jež sobě
byl několik dní před tím při hotovení patron, jež
si k honbě připravoval, neblahou náhodou způsobil.
Tentýž byl také jedním ze sloupův pěveckého sboru
ruského chrámu pravoslavného, členem žpěv. spolku
„Beseda“ a administrátorem kněhtiskárny p. Leop.
Klaudyho. V ruském chrámu bude příští neděli po
mši zaň zpívána panichida. Čest a sláva památce jeho!

* Zdejší německá opera zahájila zimní sezonu
zpěvohrou „Astorga“ od našeho krajana Aberta,
t. č. kapelníka dvorní kapely ve Štuttgartě.

* *K slavnosti odhalení Žižkova pomníku v Příby-
slavi* vyzván byl pražský „Hlahol“ od bratrské
jednoty „Sokola“, by se uvolil v aranžování dvou
sborů při slavnosti zmíněné. Výbor „Hlaholu“
s ochotností vyhověl čestnému pozvání tomu i usta-
novil: a) „Sbor slavnostní“ od Bendla a b)
staročeský chorál: „Kdož jste boží bojovníci“
k nastudování. Oba naznačené sbory přednesou
četné pěvecké jednoty z okolí Příbyslavského.

* *Karel Komzák*, v Praze ode dávna oblíbený kapelník vojenský a velmi šťastný skladatel směsů z národních písní pro orchestr, tanečních kusů, živým rytmem svým vše elektrisujících a j. v., vrátil se po devítileté nepřítomnosti do města našeho, byv v době té zaměstnán hlavně v Linci a Hradci Králové. Nastávající sezona taneční si může věru k tak skvělé akvisici jen gratulovati!

* Slč. *Marie Kovandova*, kteráž hudebního svého vzdělání nabyla u zesnulých mistrů Zvonaře, Horáka a v poslední době v theorii hudební u prof. Foestera studia svá konala, obdržela od c. k. školní rady povolení k zařízení zpěvní školy pro dívky, kterou již příštím během školním (v ulici pasířské) otevře.

* „*Cecilie*“, časopisu pro katol. hudbu posvátnou, vyšlo redakcí P. Ferd. Lehnery číslo 9., jež obsahuje dokončení pojednání o chorálu, dále z pera redaktorova „Cestopisné upomínky hudební“ a kritickou zprávu o výsledku zkoušek chovanců ústavu pro vzdělání varhaníků a řiditelů kůru mimo drobnější zprávy z venkova. Témuž číslu přiložena jest hudební příloha: pokračování vokální mše Joz. Foerstra.

* *Agenda pro učitele* v kněhkupectví Fr. A. Urbánka v Praze. Velmi praktická tato knížka kapesní obsahuje část kalendářní (z r. 1874 poslední čtvrtletí a celý následující rok 1875), rozvrhy hodin, celotýdenní pro oba běhy, rubriky pro jména žáků a výkaz jejich pilnosti a prospěchu, dále poznámky, v nichž přehledně dle měsícův vřaděna jsou jména všech slavných i vynikajících mužův českoslovanských v oboru věd i uměn; konečně oznámení četných spisův ze skladu vlastní firmy. Že v kruzích učitelských i studentských najde tato příruční knížička hojnost odběratelův, dá se předzvídati.

* *Meyerbeerův „Prorok“*, jež obmyslelo řiditelstvo našeho divadla na zvláště vřelou přímluvu p. kap. Čecha v nastávající saisoně provésti, bude, jak se dovídáme, na zasloužený odpočinek v archiv divadelní uložen. Pan kapelník Čech, jakkoli velkým jest ctitelem musy velkého (!) Meyerbeera, přišel konečně sám k tomu náhledu, že na malinkém našem jevišti v „prozatímním“ se nedá kus ten se všemi svými brilliantními experimenty tak vypravit, ani silami pěveckými tak obsadit, jak toho opera vyžaduje, aby táhla. Kus ten vyžaduje nutně nejen valnou scenerii, nýbrž hlavně velmi skvělou výpravu — a v pokladnici divadelní má přec býti úžasné prázdno! Pakliže se tedy musí spořit, tož jest to zajisté rozumné, že se řiditelstvo vyhybá všem zbytečným výlohám. A vypravení ošumělého „Proroka“ — i kdyby se u nás slušně provésti mohl — bylo by zajisté zbytečnou výlohou: předně jest to nejslabší dílo Meyerbeerovo, za druhé jest to dílo zastaralé a za třetí chceme míti již jednou s Meyerbeerem pokoj a přejeme si, aby se za to tím záslušnější péče věnovala světu slovanskému a slovanským skladatelům, kteří jsou

nám přec daleko bližšími. Výmluvu, že by zde nic „táhnoucího“ nebylo, může jen vyřknouti ten, jenž ve své hudební bigoterii na nic jiného nevěří než na Mahomeda-Meyerbeera a jeho „Proroka“ a ostatní hudební svět je mu nulou. Věnujte aspoň jednou takou péči slovanským operám při vypravení, jakou jste posud vždy věnovali všelijakým cizozemským kvítkům ceny často nejpochybnější, a výsledky zdárné Vás zajisté odmění! Jisto jest, že by „Prorok“ za našich nynějších poměrů operních a s nynějšími silami pěveckými asi dva- či třikráte něco obecenstva shromáždil, na dále se však udržeti nedá. Vyplatí se to však řiditelstvu, vyplatí se to zpěvákům, kteří by museli s namaháním své partie nastudovati jen proto, aby je co nejspíše zapomněli a kteří dle prospektu samého řiditelstva bez toho budou v letošní saisoně přes míru zaměstnání nastudováním nových oper od Bendla, Nápravníka, Dvořáka, Rozkošného, Rubinštejna atd.? Přejeme „Proroku“ dávno zasloužené, šťastné a veselé „requiescat in pace!“ —

* Upozorňujeme ctěné čtenáře na provolání „kruhu mladších hudebníků Umělecké besedy“ v dnešním listu uveřejněné i doporučujeme žádost jejich k laskavému povšimnutí. Jsouť v kruhu tom vesměs bývalí chovanci konservatoře a varhanické školy, jež se mohou vykázati co nejskvělejšími vysvědčeními, mnozí z nich zastávají také již při zdejších divadlech, chrámech a ústavech hudebních místo velmi čestné.

* *Z Písku*. (Pův. dop.) Dne 2. t. m. vystoupilo bujaré naše študenstvo u veřejnost s akademií hudební, kteráž v sále divadelním četné a většinou vybrané obecenstvo shromáždila. Slovem „vybrané“ myslím onu část našeho obecenstva, která při koncertech a jiných zábavách hudebních alespoň trochu pozornosti programu a jednotlivým jeho piecám věnuje, což u nás ne zhusta se stává. Již v některých předešlých dopisech (minulého roku) ukázal jsem, jak omrzelym bývalo obecenstvo v mnohém věnečku besedy, dal-li řiditel Gregora do programu nějaké komorní, klasické kvarteto, jež, nota bene, vždy bezúhonně se svými žáky byl provedl; obecenstvo, zvláště „krásnější“ jeho polovice, nedalo se u vyražení svém vytrhovati a tak snaha Gregorova, aby se občané naši s hudbou klasickou poněkud blíže seznámili, rozkotala se pravidelně o nepozornost a patrnou nevšimavost jich. Ostatně, s bolestí to konstatovati dlužno, neváží si obyvatelstvo písecké Gregory tak, jak by toho geniální tento skladatel a hudebník ve všem dokonalý zasluhoval; nevědíť u nás, co v něm mají. Nesčíslné ústrky a útrapy, jichž bylo mu od nevděčných spoluobčanů zakusiti, přiměly jej k tomu, že — a to právem — přestal na zřeteli míti živel hudební v městě našem, jenž bez moudrého pěstitele zakrněl a bezpochyby sotva kdy více dospěje ke květu utěšenému. Malý doklad k tomu, co jsem řekl o neuznalosti a nevděku, podává opět uspořádání akademie hudební, o níž jsem v dnešním dopisu již mluviti počal. A kdo pořádal tu akademii? Gregora? — Bůh chraň, vždyť se

mu páni pořadatelé a účinkující, ač jsou z velké části jeho žáci, ani o tom nezminili, neřku-li, aby se tak snížili a věhlas svůj u věci tak vážné věhlasu učitele svého podřídili. Namítne mi snad některý z těch pánů, že Gregora nebyl ten čas doma; kdyby byl o tom ale věděl již tou dobou, kdy se začínaly konat přípravy ku akademii, byl by zajisté nelenil a věnoval se z dobrácké duše své záležitosti té, byť zrovna ne skutkem, tedy alespoň radou upřímnou. A pak — zdvořilost a vděčnost k učiteli to žádá, pánové! Než — ku programu! Studující zapěli sbory „Na Prahu“ (Veit) a „Růžinko má, drímej“ (Bendl) a to s úplnou jistotou a jemným, svědomitým nuancováním v přednesu. Podobně precisně, ač ne již tak, jako sbory mužské, provedeny byly smíšené čtvero zpěvy „Umlklo stromů šumění“ a „Řekněte mi větrové“ (Bendl). Slč. Janotova, absovolvovaná žakyně ústavu Maydlova v Praze, přednesla a k úplné platnosti přivedla Thalbergovu fantasi z „Don Juana;“ škoda jen, že krásná a v pravdě virtuosní hra slečnina trpěla nedostatečností, ba nicotou klavíru nad to ještě rozladěného, což spadá v řadu zásluh pp. pořadatelů. Cavatina z „Roberta ďábla“ (otřepaná „Gnaden-Arie“) přesvědčila nás opět, že na světě není nic stálého, a že hlas i sebe krásnější během času a změnou poměrů utrpěti může na plnosti a zvučnosti. Číslem 8. byl 7. koncert Beriotův, jenž naprosto převyšoval ještě síly mladého p. U., žáka p. Cantaniho, bývalého řiditele orchestru při české opeře v Praze. Mimo jiné zdál se nám přednes celku poněkud ještě — školáckým (p. U. nám tuto pravdu odpustí); či to byla tréma? Aby byl program, pokud možná, ještě pestřejším, akvirovali pp. pořadatelé kapelu ostrostřeleckou, jež přednesla „slavnostní ouverturu“ od Suppého, vlašské jedno „ballabile“ a „svatební pochod“ Mendelssohnův. Ačkoliv se již jediná tato naše kapela za obezřetného vedení nového kapelníka pana Staňka z lethargie, v jakéž za „kapelníka“ Wünsche vězela, znenáhla probouzí, tož přec ještě energického bude potřeby pokroku, než buď zcela vymizí, aneb se alespoň umírní v ní nadvláda „barbarských hord bombardonů, talírů a tureckého bubnu“. XX.

S m ě s.

Myšlenky o hudbě.

Výroky slavných skladatelů a spisovatelů o hudbě,
sebrala La Mara.

Živlové hudby.

Tvary hudební, věta.

(Pokračování.)

Snadno se řekne, že v umění každý obsah podmiňuje a sobě sám utvořuje svůj tvar, avšak zrovna tak po diletantsku činí, věří-li kdo, že tím něco řekl a míní-li, že v umělcově hlavě při první myšlence nějakého díla uměleckého vše jest již tak

celé a hotové, jak to slyší posluchač v plné dokonalosti, že každé další pracování a měnění na díle uměleckém jen dokazuje nedostatek genia, kterýž v nadšení svém vždy to pravé najde. Dovede-li toho skladatel po vši práci, že tuto práci ani nespozoruješ, pak dosáhl vrchol dokonalosti, jehož však žádný bez práce dosáhnouti nemůže.

Mor. Hauptmann:
Brief. Grenzboten 1870 N. M.

Architektonika v hudbě, pozůstávající hlavně v pravidelném metrickém a modulatorním ustrojení skladby, jest podmínkou tak podstatnou, že bez ní hudební nějaká skladba nemůže na nás ani učiniti umělecký dojem. Pro první účinek nezdá se, že by podmínka ta byla tak důležitá, jelikož často i frázovitě výtvořené beze vsí formy, bez rozumné stavby periodické, bez organické jednoty různých žvlů, skvělého úspěchu docházejí. V trvalé přízni však udržela se vždy jen taková díla, která vedle charakteristických svých zvláštností, vedle melodických a harmonických svých půvabů zachovávají jistý rytmicko-metrický a modulatorní řád, totiž taková, jichžto krásy leží v kráse celku, v opravdivosti a rozumné zákonitosti umělecky platného tvaru.

Tentýž:

„Die Natur der Harmonik und Metrik“.

Umělci není forma protivou obsahu, nýbrž výrazem jeho, tudíž v skutečnosti s ním nerozlučný celek; jenom rozumem je můžeme od sebe dělit, tak jako v nerozdílném zjevu člověka dělíme duši od těla.

A. B. Marx, Beethoven.

Chceš-li umění si zvoliti co povolání své, tož nemůžeš dosti záhy přivykati sobě, přísněji přihlížeti vždy k obsahu díla uměleckého, než k jeho faktuře.

Fel. Mendelssohn — Listy.

Esthetika jednoho umění platí také pro ostatní, pouze material jest rozličný.

Rob. Šuman,
„Sebr. spisy“, sv. I.

Forma jest nádobou ducha. Větší prostory vyžadují k vyplnění svému takého většího ducha.

Tentýž.

Ovládání formy vede každý talent k volnosti vždy větší; to dokazují dějiny všech umění a umělců.

Tentýž.

Kdo se neustále pohybuje v těchže formách a poměrech, stane se konečně manyristou a filistrem; umělci není nic tak škodlivé, jako dlouhé hovnění si v pohodlných tvarech.

Tentýž.

Forma jest v umění nádobou imaterielního obsahu, schránkou idey, tělem duše; proto musí co nejjemněji vybroušená přilnouti k obsahu, nechati jej prosvítati a zřetelně znáti. Každý nedostatek formy jest jako mlha, jasný křišťal nádoby zatemňující, kteráž zamezuje cestu svitu a zářícímu lesku idey.

Fr. Liszt,
Neue Zeitschr. f. M. Sv. 42, č. 15.

Pěstovati formu co jediný účel náleží průmyslu, nikoliv umění; kdo se tím zanášejí, nechť se nazývají umělci, provozují přec jen řemeslo. Býti umělcem značí tolik, co uměti vytvořiti a upotřebiti formu k vyřazení nějakého pocitu, nějaké myšlenky. Čím vzdělanějším jest člověk, čím větším důmyslem a věděním se honosí, tím jemnější povahy budou city i myšlenky, jež do formy své vlévá.

Fr. Liszt — tamtéž sv. 42, č. 15.

Svatý Augustin definuje ctnost takto: Pravá míra a pořádek v lásce. Nemohli bychom říci, že dokonalost v umění jest pravá míra a pořádek v krásnu?

Tentýž: o Beethovenově hudbě k „Egmontu“ — tamtéž sv. 40, č. 20.

Forma jest měkký vosk, do něhož vtisknouti máme svůj relief; čím jemnější bude řezba reliefu, tím krásnější musí býti také obraz vtisknutý. Ne-li to modlářství, má-li kdo obraz za Boha, prostředek za účel a klade-li na jakost vosku větší váhu, než na krásu předmětu, jenž v něm má býti zobrazen?

Tentýž: Robert Franz.

V umění jako v přírodě žádný genre nestojí sám o sobě, neboť spojen jest jemnými články a odrůdami sprostředkujícími s výtvořeny co do tvaru i podstaty nejruznějšími a nejopačnějšími.

Tentýž:

o „Robertu ďáblu“ Neue Zeitschr. f. M. sv. 40 č. 25.

(Pokračování.)

(Zasláno.)

P. t. obyvatelstvu kr. hl. města Prahy!

Za příčinou neblahých poměrů mladšího hudebnictva českého sestavil se minulého roku v Umělecké besedě „kruh mladých hudebníků“, vzavši si za úkol hájení zájmů členů svých a snahu zlepšiti i materiální postavení jejich. Toto poslední bylo pohnutkou, že vyvolen před prázdninami letošními výbor, jemuž uloženo postarati se členům o vhodné zaměstnání. Nížepsaní zástupcové kruhu mladých hudebníků Umělecké besedy uznali za nutné, ve-

řejnými listy upozorniti p. t. obyvatelstvo města Prahy, hlavně pak i řiditele ústavů hudebních na podnik ten a doporučiti jej co nejvřeleji přízni jejich. Kruh náš chová ve středu svém dovedné učitele zpěvu, hry na klavíru, houslích, čellu, harmonium a harfě, dále i theorie hudební; dokázal to již letos akademií dne 7. června v sále měšťanské besedy uspořádanou, jejíž program, sestávající jen z komposic členů samých, pochvaly obou odborných listů došel.

Prosíme o důvěru p. t. obecnostva a přízeň jeho, žádáme p. t. reflektující, by návrhy své laskavě pod adresou: „Kruh mladých hudebníků Umělecké besedy“, Široká ulice v místnostech Umělecké besedy, zaslali.

Z kruhu mladých hudebníků Uměl. besedy,
v Praze, dne 1. září 1874.

K. Knittl,
t. č. jednatel.

Jos. Holý,
t. č. předseda.

V komisi firmy:

Em. Starý a spol. v Praze

právě tiskem vydány jsou:

„Tři písně pro domácnost.“

I. „Drátenická“, pro tenor
II. „Na Helenku“, pro bas
III. „U kolébky“, pro alt

Cena 60 kr. r. č.

s průvodem piana, složil

Karel Záhorský.

Tamtéž dostati lze:

Nápěvy písní národních v Čechách.

Sbírka K. Jaromíra Erbena, s průvodem piana
opatřil

J. P. Martinovský.

Svazek V. (Obsahuje 100 písní.) — Cena: 3 zl. r. č.

Kněhtiskárna

DR. J. B. PICHL A SPOL.

v Praze, Poříč, Zlatnická ulice číslo 13

nabízí své služby sl. zpěváckým a jiným spolkům a pp. nakladatelům hudebnin, upozorňujíc na svůj levný a čistý

tisk not,

jenž se vyrovná výrobkům nejhlavnějších cizích firem.

K dnešnímu číslu přiložena jest hudební příloha k článku „Melodie na cestách.“

Kněhtiskárna: Dr. J. B. Pichl a spol. v Praze. — Nakladatel: Em. Starý.

1. *Prásk.* „Processionalu“ 2. *Friaulského* „Processionalu“

U - bi est spes me - a? Cur moe - ro - re de - fi - cis ma - ter

těž ze 14 st.

3. *Xpěv* „Laudesů“ ve Florencii též asi ze 14 st.

cru - ci - fi - xi? Al - la tri - ni - tà be - - a - ta.

4. *H. de Zeelandia* kolem r. 1450, 5. *Chorál* (Zinkleinesův) ze staršího národ. písni. *H. Conrad* zpěvník, r. 1569.

Mein lieber Herr ich preise

6. *Chorál* r. 1681. 7. *R. Kaiser*: „Jodelet“ komická op. r. 1726.

dich. Je - su meines Lie - bens Lie - ben.

8. *Ave maris stella* (z Clair-Trierského xpěvu, 9. 140. řádkem od níku) r. 1786.

Stern auf diesem Lie - - - bens - mee - re. Wenn wir in

9. *Andimela* (r. 1565.) 10. *Chorál*.

höchsten No - then sind. Dir dank' ich heute für mein Lie - ben.

11. *Slovenská národní*. 12. *Česká národní*.

Ža - lo děv - če ža - lo trá - vu. Nechce mne panen - ka

13. *„Missale romanum“*

žádná, žádná. Pa - ter no - ster qui es in coe - lis.

14. *Erben*; česká národní (čís. 637) 15. *Erben*; česká národní (čís. 12.)

Šla panenka k xpo - vi - dá - ní. Ach synku,

16. *Sušil*; moravská

syn - ku, do - ma - li jsi. Jenom ty mně

17. *Erben*; česká nár. (čís. 164.)

má panen - ka po - věz. Já jsem xeman chleba nemám.

18. *Haydn*: „rakouská nár. hymna“ 19. *B. Keiser*, „arietta“ z

„La - chovej nám Hospo - di - ne. Auf die Ge - sundheit

20. *Mozart* „Don Juan.“

„Circe (1734.)“ ab - ler Mädchen Reich mir die Hand m. Leben. etc.

21. *Erben*; česká nár. (čís. 7.) 22. *Erben*; česká nár. (čís. 532.)

Až já bu - du na - de dvo - rem. Pod ko - pe - čkem

23. *Erben*; česká nár. (čís. 687) 24. *Koželuha*; valašská nár. (čís. 46)

ra - du - jem se z toho. Vandro - va - ti hu - dei.

25. *Koželuha*; valašská nár. 26. *Bella*; slovenská národní.

Vne - dě - li na ve - čer. Ve - je ve - trik ve - je.

27. *Bella*; slovenská národní. 28. *Erben* česk. n. (čís. 654.)

Ke - dy - že to žit - ko sí - de? Ten Chlumecký

29. *Česká nár.*

xámek je xa - le - sem. Já do le - sa ne - po -

30. *Kousek etudy* ze starší školy klavírní pro děti.

je - du.

31. *Canon*. 32. *Erben*; česká nár. (čís. 371)

O, wie wohl ist mir am Abend. Masopust dr - ží - me

33. *Česká nár.*

nic se re - va - dl - me. Ach světe pře - svě - te ty pa - nu -

34. *Erben*; česká nár. (čís. 323.)

ješ. Kou - le - lo se kou - le - lo a. d.

35. *Jonický tetrachord*. *Varianty*.

a. b. c. d. *

1. 75. písni, vydané v Kolíně od Arndta von Rich (kolem r. 1525.) 2. *Sperontes* singen - (čís. 36. Menuet.)

Halt' Dich in Hut mein Thierchen gut.

3. *J.A. Hasse*: „Die Pilgrimme auf Golgotha“ v Lipsku (r. 1736.)

3. *J.A. Hasse*: „Die Pilgrimme auf Golgotha“ v Lipsku (r. 1736.)

Gott sei

4. *Jos. Haydn*: Sedm slov Kri -

gnädig u. ver - zei - he

5. *Mozart*: Houslová sonata (F.d.) 6. *Jos. Hay -*

sta Pána. 5. *Mozart*: Houslová sonata (F.d.) 6. *Jos. Hay -*

Gott er -

7. *Erben*. 8. *Erben*.

kal - te Franx den Kaiser. O - ve - sná sláma tak hezká panna.

8. *Erben*.

Ta Strahovská brána, pě - kně ma - lo - vá - na.

9. Erben (čís. 645) 10. Česká nár.
 Ta-ti-čku hrej, „Sy-nu ja-kou?“ Šel jest

11. Erben. (č. 1.)
 je-den do Ji-čí-na. Nic ne-ža

12. Erben (čís. 588.) Furiant.
 dáme je-nom to sa-mé. On má pas na bři-še

13. Koželuh: (Morav. nár.)
 a na svém ko-ži-še. Jest tam ce-sta dale-ká

14. Erben. (čís. 251.)
 A-by se nabumbal

15. Česká nár.
 můj zlatej Matej. Hrom a pe-klo marné va-še.

III.

1. Německá nár.
 Stiebel du musst sterben, bist noch so jung, jung, jung,

2. Česká nár.
 Da-la-la-la-la-la Laudon, Laudon je-

de de de de de Da-la-la-la-la Laudon, Laudon je - de.

3. Německá nár. (Erk.)
 sag' auf zwei Füßen hei-di-de-ri-de val-le-ra, sag' auf zwei Füßen

4. Česká nár.
 heidi-de-ri-de-ra. Já mám malovanou vestu, vestičku,

5. Něme-
 vestičku, já mám malovanou vestu, ve-sti-čku mám. So viel

6. Šváb-
 Stern am Himmel ste-hen an dem gülden-nen blaue-n Zelt. Zwei

7. Erben. (č. 519.)
 Herren ein Lieben gar schön sich er-ge-ben. Plakala, že-le-la

8. Erben (č. 459.) Andte sost.
 když prala ša-ty. Neplač, ne-naříkej, že jsem já na vojně

9. Německá sbírka.
 neplač nenáříkej že jsem voják. Sass ein Eichhorn auf dem

10. Krücken: „Abschiedlied“
 Heckendorn auf dem Birnbaum obendrauf. und mich muss

lassen dich Ma-ri-e, und ich muss lassen dich Mari-e.

IV

1. Försterova sbírka starých a nových písní, r. 1549. 2. Mozart
 Praesu - lem sanctis-simum, ve-ne-re - mus.

„Ah! vous dirai-je 3. Beethoven: Sonata houslová F dur
 mamam“ 4. R. Šuman Op. 68, čís. 2. „Soldatenmarsch.“

5. Polská píseň (z Poxnanska.)

6. Polská nár. (J. Roger: Nár. p. hor-
 nich Slezanů.

7. Česká národní.
 Niš kohoutek ko kr há

8. Reigentanz; národ. píseň
 ko-krhá bude br-xo ráno. Blau, blau Blümchen auf meinem Hut

9. Bursácká:
 häti' ich Lied u. das war' gut, Blümchen auf mein'm Hütchen.

10. J. Offenbach:
 „Wo bist du denn gewesen, mein ziegender Bock?“ 10. a. Německá nár.

11. Bursácká. Fuchs du hast die Gans gestohlen,
 gib sie wieder her; Es lassen sich die Todten Fürsten balsamieren

12. Česká
 um desto länger im To-de zu sein. To-de zu sein. Vždycky mě

13. Česká nár.
 pro tebe po-tě-še-ní moje Pásla panenka páva,

14. Polská
 mexi horamu sama; nár. J. Rogerova sbírka.

15.
 Šumaniv „veselý rolník“ zakončí tento kruh.